

สรุปหลักกฎหมายจากคำวินิจฉัยชี้ขาด

ความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

คำวินิจฉัย ปี ๒๕๔๘ เป็นเจ้าหน้าที่มีหน้าที่นำเงินส่ง ไม่นำเงินที่อยู่ในความรับผิดชอบส่งหรือฝากคลังภายในระยะเวลาที่กำหนด เป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย

คำวินิจฉัยที่ วค ๓/๒๕๔๘ เรื่อง การบริหารการเงินและการคลังโดยมิชอบของสำนักงานเทศบาล

ประเด็นวินิจฉัย

- พฤติการณ์ถือเป็นการกระทำโดยจงใจกระทำผิดตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลังฯ (ข้อ ๕ ข้อ ๒๐ ข้อ ๒๓ ข้อ ๒๔ ข้อ ๒๗ และข้อ ๕๑)

- กระทำผิดต่างคราวแต่เป็นเจตนาเดียวกัน ถือเป็นการกระทำความผิดเดียว เป็นความผิดตามระเบียบหลายข้อ

คำวินิจฉัย

คู่กรณีที่ ๑ กระทำการเบิกจ่ายเงินตามหน้าที่ โดยจัดทำฎีกาเบิกเงินและจัดทำเช็คส่งจ่ายเงินตามฎีกา โดยไม่ขีดฆ่าคำว่า “หรือผู้ถือ” และไม่เขียนจำนวนตัวเลขให้ขีดคำว่า “บาท” และภายหลังการอนุมัติเบิกจ่ายได้แก้ไขเพิ่มเติมตัวเลขข้างหน้าให้มีจำนวนเงินที่สูงขึ้นและนำเช็คดังกล่าวไปขึ้นเงินจากธนาคารได้สำเร็จและเบียดบังเงินส่วนที่เกินไปโดยทุจริต เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย สำหรับตนเองหรือผู้อื่น ถือเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือระเบียบที่ใช้กับหน่วยรับตรวจโดยมิชอบ โดยกระทำการดังกล่าวกับเช็ค ๙ ฉบับต่างกรรมกันไป รวม ๙ ครั้ง ถือได้ว่าเป็นการกระทำโดยจงใจ เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ การกระทำความผิดดังกล่าวจึงถือเป็นความผิดตามข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๒๔ และข้อ ๕ ของระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. ๒๕๔๔^๑

คู่กรณีที่ ๒ ในฐานะผู้ควบคุมดูแลและรับผิดชอบงานฝ่ายคลัง มิได้นำเช็คไปขึ้นเงินร่วมกับคู่กรณีที่ ๑ แต่กลับยอมให้คู่กรณีที่ ๑ นำเช็คไปขึ้นเงินโดยลำพัง ทั้งที่ร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจรับเงินด้วย จึงเป็นผลให้คู่กรณีที่ ๑ ทำการแก้ไขเพิ่มเติมตัวเลขจำนวนเงินตามเช็คส่งจ่ายเงินและนำเช็คไปขึ้นเงินโดยเบียดบังเงินส่วนที่เกินจากฎีกาเบิกจ่ายเงินไปโดยทุจริตได้สำเร็จอีกทั้งยังได้

^๑ ข้อ ๒๔ เจ้าหน้าที่ผู้ใดมีหน้าที่เบิกเงินหรือจ่ายเงิน ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือระเบียบที่ใช้บังคับกับหน่วยรับตรวจโดยมิชอบ ต้องรับโทษปรับทางปกครองชั้นที่ ๓

ข้อ ๒๗ ถ้าการกระทำความผิดตามข้อ ๒๔ ข้อ ๒๕ หรือข้อ ๒๖ เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ เจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษปรับทางปกครองชั้นที่ ๔

ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดในส่วนนี้เป็นผู้ส่งจ่ายหรือผู้บังคับบัญชา ต้องรับโทษปรับทางปกครองชั้น ๔

กระทำการดังกล่าวกับเช็ครวม ๙ ฉบับ ต่างคราวกันถึง ๙ ครั้ง โดยที่คู่กรณีที่ ๒ มิได้ตรวจสอบยอดเงินในบัญชีตลอดระยะเวลาดังกล่าวแต่อย่างใด การกระทำของคู่กรณีที่ ๒ เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ โดยกระทำความผิดหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิด ตามข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๒๔ และข้อ ๕ ของระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ.๒๕๔๔

คู่กรณีที่ ๓ เป็นผู้ลงนามสั่งจ่ายในชั้นตอนสุดท้าย เมื่อคู่กรณีที่ ๑ เบียดบังเงินส่วนที่เกินไปโดยทุจริตได้สำเร็จและได้กระทำกับเช็ครวม ๙ ฉบับ ต่างคราวกันถึง ๙ ครั้ง คู่กรณีที่ ๓ จะอ้างว่าได้มอบหมายให้คู่กรณีที่ ๒ ในฐานะปลัดเทศบาล เป็นผู้รับผิดชอบสอดส่องดูแลการปฏิบัติราชการให้ถูกต้องแล้วย่อมไม่อาจรับฟังได้ จึงต้องถือว่าการกระทำของคู่กรณีที่ ๓ เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติโดยมิชอบเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ โดยกระทำความผิดหรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิด ตามข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๒๔ และข้อ ๕ ของระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. ๒๕๔๔ ในฐานะเป็นผู้สั่งจ่ายและผู้บังคับบัญชา

ประเด็นที่ ๒ คู่กรณีรับเงินรายได้ภาษี ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตต่างๆ และเงินนอกงบประมาณ แล้วไม่รายงานในสมุดเงินสดรับ ไม่ได้นำเงินฝากธนาคาร ไม่มีเงินสดคงเหลือให้ตรวจสอบ คู่กรณีที่ ๑ เป็นเจ้าหน้าที่ มีหน้าที่รับผิดชอบงานฝ่ายคลัง งานการเงิน และจัดทำบัญชี ได้รับเงินรายได้ ค่าภาษี ค่าธรรมเนียม ใบอนุญาตต่างๆ และเงินนอกงบประมาณ จงใจละเว้นไม่บันทึกบัญชีรายรับในสมุดเงินสดตามหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามข้อ ๑๐ ข้อ ๒๐ ข้อ ๒๘ และข้อ ๓๔ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกเงิน จ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ และได้เบียดบังเงินที่ได้รับไปโดยทุจริตมิได้นำเก็บรักษาหรือฝากธนาคารทำให้เงินขาดบัญชี เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ โดยกระทำเป็นคราวๆ ต่างกรรมไป การกระทำของคู่กรณีที่ ๑ ถือเป็นความผิดตามข้อ ๒๐ ประกอบข้อ ๒๓ วรรคหนึ่งและข้อ ๕ และเป็นความผิดตามข้อ ๕๑ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๕ ของระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัยงบประมาณและการคลัง^๒ เป็นการกระทำโดยมุ่งหมายให้เกิดผลอันหนึ่งอันเดียว กล่าวคือ เพื่อให้สามารถเบียดบังยกยอกเงินที่ได้รับไว้รวม ๑๙ รายการ ไปโดยทุจริตได้เป็นผลสำเร็จ จึงเป็นเจตนาเดียวกันอันถือเป็นการกระทำความผิดเดียว เป็นความผิดตามระเบียบหลายข้อ

^๒ ข้อ ๒๐ เจ้าหน้าที่ผู้ใดมีหน้าที่เก็บรักษาเงิน ได้รับมอบเงินเพื่อเก็บรักษา แต่ไม่นำเงินเข้าฝากหรือเก็บรักษาในธนาคารหรือสถานที่ซึ่งเป็นที่เก็บรักษาเงินของหน่วยรับตรวจตามจำนวนและภายในระยะเวลาที่กฎหมายหรือระเบียบที่ใช้บังคับกับหน่วยรับตรวจกำหนดต้องรับโทษปรับทางปกครองชั้นที่ ๑

ข้อ ๒๓ ถ้าการกระทำความผิดตามข้อ ๑๙ ข้อ ๒๐ หรือข้อ ๒๑ วรรคหนึ่ง เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ เจ้าหน้าที่ผู้กระทำต้องรับโทษปรับทางปกครองชั้นที่ ๒ และถ้าเป็นกรณีตามข้อ ๒๑ วรรคสอง เจ้าหน้าที่ผู้กระทำ ต้องรับโทษปรับทางปกครองชั้นที่ ๓

ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิด หรือมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาต้องรับโทษปรับทางปกครองชั้นที่ ๓ และถ้าเป็นกรณีตามข้อ ๒๑ วรรคสอง ต้องรับโทษปรับทางปกครองชั้นที่ ๔

ข้อ ๔๑ เจ้าหน้าที่ผู้ใดมีหน้าที่พิจารณาผลการประกวดราคา หรือเปิดซองสอบราคา รับพิจารณาผู้เสนอราคาที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามเงื่อนไข โดยรู้หรือควรจรรู้ข้อเท็จจริงดังกล่าว เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ ต้องรับโทษปรับทางปกครองชั้นที่ ๓

ประเด็นที่ ๓ กรณีเบิกจ่ายเงินจากธนาคารในบัญชีเงินฝากธนาคารของเทศบาล แล้วไม่นำเงินไปชำระให้กับเจ้าหนี้ หรือผู้มีสิทธิรับเงิน คู่กรณี ที่ ๑ เป็นเจ้าหนี้ ที่มีหน้าที่เบิกเงิน และจ่ายเงิน ได้จัดทำฎีกาเบิกเงินรายจ่ายตามงบประมาณประกอบหลักฐานการเบิก เพื่อนำเงินมาจ่าย ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิรับเงิน หลังจากที่คู่กรณี ที่ ๑ ได้ลงนามผู้จ่ายเงินตามฎีกา และนำเช็ค ไปเรียกเก็บเงินจากธนาคารแล้ว กลับไม่นำเงินไปชำระหนี้แก่เจ้าหนี้หรือผู้มีสิทธิรับเงินซึ่งไม่ถูกต้อง ตามข้อ ๔๑ และข้อ ๖๖ ของระเบียบระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกเงิน จ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ โดยเบียดบัง เอาเงินดังกล่าวไปโดยทุจริต อันเป็นการจงใจปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการจ่ายเงิน ตามกฎหมายหรือระเบียบที่ใช้บังคับกับหน่วยรับตรวจโดยมิชอบ ถือเป็นความผิดตามข้อ ๒๔ ประกอบข้อ ๒๗ วรรคหนึ่งและข้อ ๕ ของระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยวินัย ทางงบประมาณและการคลังฯ